

DATOS IDENTIFICATIVOS

Orientación e Función Titorial

Materia	Orientación e Función Titorial			
Código	P02M066V12101			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Arte e Debuxo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	de la Fuente Fernández, María Adoración Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	delafuente@uvigo.es esthermf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante "futuro docente" ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente persoalzado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.

C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
C25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender os conceptos de orientación e de titoría así como as súas relacións coa función docente.	B1 B11 B13 C7 C25 D1
Valorar a importancia da orientación e da titoría no ensino en secundaria.	B1 B13 C7 C10
Sensibilizar ó profesorado da necesidade de participar activamente na orientación e titoría sistemática dos seus alumnos/as.	B11 C25 D3
Coñecer as principais referencias legislativas relacionadas coa orientación e a tutoría.	B4 B13 D1 D2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de enseñanza.	B1 B6 B11
Delimitar as funcións, tarefas, contidos e destinatarios da intervención titorial.	B11 B18
Coñecer algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor titorial.	B6 C7 C12
Informar e asesorar ás familias respecto do proceso de ensino-aprendizaxe dos seus fillos así como a orientación persoal, académica e profesional que precisen.	C10 C12 D3
Dispoñer de habilidades sociais e ser capaz de aplicar estratexias para a resolución de conflitos.	B18 D3
Ser capaz de abordar e resolver problemas de disciplina na aula.	B7 B9 B18
Ser quen de promover e manter a comunicación coa familia e o entorno.	C10 C12
Ser capaz de diseñar e aplicar programas de atención ó alumnado e á diversidade, así como de apoio ás familias.	B7 C4 C10 D1 D2

Contidos

Tema	
1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	-
2.- Bases legislativas da orientación e función tutorial.	-
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	-

4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.

5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.

6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.

7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	12	24	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	30	34
Traballos tutelados	1	13.5	14.5
Outros	0	2	2
Actividades introductorias	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Aportacións teóricas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios.
Traballos tutelados	Traballos da materia.
Outros	Dossier.
Actividades introductorias	Actividades introductorias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic.
Traballos tutelados	Atención personalizada ao alumnado á a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver (reais ou simuladas). Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	40	B1 B4 B7 B11 B13 B18	C25	D1 D2
Traballos tutelados	Documento elaborado polo estudante que recompila información e competencias adquiridas no proceso de formación. Formato de traballo valorando a presentación, estrutura, calidade do contido, orixinalidade, innovación, actualización documental, e entrega en prazo.	40	B1 B4 B6 B11	C4 C7 C10 C12	D1 D2 D3
Outros	Participación directa nas clases. Asistencia e participación.	20	B4	C4	D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.

- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados o primeiro día de clase coa presentación

do programa da materia. É necesario respetalos estrictamente para ser cualificados na avaliación continua.

- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecimentos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá una ponderación de 10 puntos (100% de la nota final).

Bibliografía. Fontes de información

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. (2003). Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad. Madrid: Sanz y Torres.

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (2012), Orientación educativa: áreas, estrategias y recursos. Barcelona, Wolters Kluwer España.

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (Coords.) (1998). Manual de Orientación y Tutoría. Praxis.

BLASCO CALVO, P. (2006). Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria. Casos prácticos resueltos. Valencia: Nau Llivres (pp. 54-55).

LÓPEZ URQUIZAR, N. e SOLÁ MARTÍNEZ, T. (2005). Orientación escolar y tutoría. Granada: Grupo Editorial Universitario.

MARTIN, X. e outros (2008). Tutoría. Técnicas, recursos y actividades. Madrid: Alianza Editorial.

MARTÍN, E. e MAURI, T. (2011). Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Barcelona: Graó.

MARTÍN, E. e ONRUBIA, J. (2011). Orientación y tutoría. Procesos de innovación y mejora de la enseñanza. Barcelona: Graó.

MARTÍN, E. e SOLÉ, I. (2011). Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención. Barcelona: Graó.

MARTÍNEZ, M.de C. (2012), Orientación educativa en la familia y en la escuela: casos resueltos. Madrid: Dykinson.

MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C.; ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. y FERNÁNDEZ, A.P. (2009). Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención. Madrid: Sanz y Torres.

MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Mª de C. (2007). Orientación educativa y tutoría. Madrid: Sanz y Torres.

MONGE, C. (2009). Tutoría y orientación educativa. Nuevas competencias. Bizkaia: Wolters Kluwer

OCAMPO, C. I. (2012). Tutoría educativa en los diversos niveles y escenarios pedagógicos. En L. M. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.). Orientación Educativa. Nuevas perspectivas (pp. 217-243). Madrid: Biblioteca Nueva.

SANTANA, L.E. (2012). Orientación educativa e intervención psicopedagógica. Madrid: Pirámide.

SARMIENTO, J. A. (2012). Estrategias y acciones de asesoramiento social y familiar. En L. M. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.). Orientación Educativa. Nuevas perspectivas (pp. 297-322). Madrid: Biblioteca Nueva.

SOBRADO, L. y BARREIRA, A. J. (2012). Servicios de orientación educativa: organización y funcionamiento. En L. Sobrado, E. Fernández y M. L. Rodicio (Coords.), Orientación Educativa. Nuevas perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva, pp. 187-214.

ALGUNHAS REVISTAS DE INTERESE

- Revista Española de Orientación y Psicopedagogía. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1229>

- Revista de Investigación Educativa RIE. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1187>

- Revista de Investigación en Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=8080>

- Cuadernos de Pedagogía. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=378>

- Profesorado: Revista de curriculum y formación del profesorado.

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1066>

- Familia. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=580>

- Revista de Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1159>

- Revista Iberoamericana de Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=7466>

- Revista Galego-Portuguesa de Psicoloxía e Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=5804>

ALGUNHAS WEBS DE INTERESE

- Banco de imaxes e sons do MEC. <http://recursostic.educacion.es/bancoimagenes/web/>

- CNICE- MEC, recursos para a Educación Secundaria Obrigatoria: <http://www.isftic.mepsyd.es/w3/recursos/secundaria/>
<http://capileiraticrecursos.wikispaces.com/RECURSOS+PARA+E.+SECUNDARIA>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216
Prácticas Externas/P02M066V03301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103
A Didáctica da Educación Física.Deseño e Desenvolvemento do Currículo./P02M066V03214
Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V03104

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes.
 - 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
 - 3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe.
-